

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3595>

**PERCEPTIONS OF TEACHERS WHO KEEP SHIFT ON
SCHOOL SECURITY AND SHIFT**

**NÖBET TUTAN ÖĞRETMENLERİN OKUL GÜVENLİĞİ VE
NÖBETLERE İLİŞKİN ALGILARI**

Erhan Erol¹
Hasan Yücel Ertem²

Abstract

This study was conducted to examine the perceptions of teachers on duty regarding school safety and duty shifts. The study is a qualitative research and content analysis was used as data analysis. The research was conducted to understand teachers' experiences during the watch keeping process and their views on security. The findings reveal that teachers view their watch duty as an important responsibility and that they play a critical role for student and school safety. However, it was determined that teachers felt unsafe during shifts due to lack of adequate support and resources. It is observed that teachers have the opinion that being on duty is a duty that should not be given to teachers and that being on duty is a duty that is incompatible with the teaching profession. The research emphasizes that teachers' concerns about security need to be understood and policy makers need to develop more effective policies on this issue. In conclusion, this study highlights the importance of paying attention to teachers' experiences and opinions in order to increase school safety and reveals teachers' attitudes towards guard duty.

Keywords: Scholl security, teacher on duty, school watch

Özet

Bu çalışma, nöbet tutan öğretmenlerin okul güvenliği ve nöbetlere ilişkin algılarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma nitel bir araştırma olup, veri analizi olarak içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma, öğretmenlerin nöbet tutma sürecindeki deneyimlerini ve güvenlik konusundaki görüşlerini anlamak amacıyla yapılmıştır. Bulgular, öğretmenlerin nöbet tutma görevlerini önemli bir sorumluluk olarak gördüğünü ve öğrenci ve okul güvenliği için kritik bir rol üstlendiklerini ortaya koymaktadır. Ancak, öğretmenlerin nöbet sırasında yeterli destek ve kaynak eksikliği nedeniyle güvensiz hissettikleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin nöbetin öğretmene verilmemesi gereken bir görev olduğu, öğretmen nöbet görevinin öğretmenlik mesleği ile bağdaşmayan bir görev niteliği taşıdığına yönelik düşünceleri olduğu görülmektedir. Araştırmada öğretmenlerin

¹ Öğretmen - Müdür Yardımcısı, Gülüş Emin Ayhan Ortaokulu, Ereğli Zonguldak. ORCID :0009-0006-2761-7731 e-mail: erol.erhane@gmail.com

² Doç Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, e-mail: ertem@beun.edu.tr, ORCID:0000-0001-9058-641X

güvenliğe yönelik endişelerinin anlaşılmasını ve bu konuda politika yapıcılar tarafından daha etkili politikalar geliştirmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, okul güvenliğinin artırılması için öğretmenlerin deneyimlerine ve görüşlerine dikkat edilmesinin önemini vurgulamakta ve öğretmenlerin nöbet görevine yönelik tutumlarını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul güvenliği, nöbetçi öğretmen, okul nöbeti

GİRİŞ

Bu araştırma Zonguldak ili Ereğli ilçesinden rastgele seçilen 2023-2024 eğitim öğretim yılı 2.döneminde Millî Eğitim Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Eğitim Kurumlarında görev almakta olan kadrolu öğretmenlerin bakışı açısından “Nöbet tutan öğretmenlerin okul güvenliği ve nöbetlere ilişkin algılarını” ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmalar yapılmıştır.

Okullarda nöbet tutmakla sorumlu öğretmenlerin okul güvenliği ve nöbetlere ilişkin sorunları araştırılacaktır. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki alt problemlere ilişkin cevaplar aranacaktır.

- Okul güvenliği ile ilgili temel sorunlar nelerdir?
- Nöbet tutan öğretmenlerin endişeleri nelerdir?
- Nöbet tutan öğretmenlerin sorunları nelerdir?

Ülkelerin refah seviyesine ulaşabilmesi için vatandaşlarına iyi bir eğitim ortamı sunması gerekmektedir. Eğitim ihtiyacını karşılama görevi üstlenen kurumların başında okullar gelmektedir. Okulun bu görevi başarılı bir şekilde sürdürebilmesi için eğitimcilerin desteklerine ihtiyacı bulunmaktadır. Okul güvenliği, eğitim gören öğrenciler, eğitim veren öğretmenler ve diğer okul çalışanlarının kendilerini rahat ve güvende hissetmelerini sağlamak için önemli bir konudur. Bu, fiziksel, psikolojik ve duygusal açıdan bir güven ortamı oluşturmayı içerir. Bu, okulun herkes için bir destek ve koruma sağladığı anlamına gelir. (Boztuğ, Ö. & Akyol, B. 2017. s. 75). Eğitim öğretim yuvaları olan okullar öğrencilerin gelişim göstermesinde ve sosyal hayata adapte olma süreçlerinde önemli bir yere sahip olan bir konuma sahip olmaları gerekmektedir. Bu işlevini yerine getiremeyen eğitim kurumları fonksiyonel oma özelliklerini ve statülerini kaybetme riski ile karşılaşılır. Hatta toplumun okula yönelik güveni zedelenmiş olur (Göksoy, S., Emen, E., & Aksoy, C. 2013. s. 123).

Ülkemizde yapılan bir çalışmada, eğitimcilerin karşılaştığı güvenlik problemlerini ve şiddeti, örneğin velilerin okul yöneticilerine saldırmaları, öğretmenlerin araçlarına zarar verilmesi, öğrencilerin öğretmenlere saygısızlık, hakaret ve tehditler olarak tanımladıkları ortaya çıkmıştır. Araştırmaya göre, eğitimcilerin bir kısmı öğrencilerin tehlikeli cisimler taşımasını (örneğin çakı, bıçak) güvenlik sorunu olarak görmektedir. Öğrencilerin ise okulda en çok gasp (hırsızlık) ve okul içi kavgaları güvenlik sorunları olarak algıladıkları belirlenmiştir (Posluoğlu, F. 2014. s. 14). Yapılan başka bir çalışmada ise, okul güvenliğiyle ilgili olarak, katılımcıların yaklaşık yarısının okulların fiziki ve diğer açılardan yeteri kadar güvenli bir ortam olmadığına ilişkin fikir beyan ettikleri görülmüştür. Ayrıca, bu velilerin çocuklarının okula giderken endişelendikleri ve okulda güvenlik konusunda kaygı duydukları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan random seçilen 600 kadar veliden yaklaşık olarak %10'u, çocuklarının son üç yılda okulda bir kaza geçirdiğini belirtmiştir (Yıldırım, İ. Durdağı, A. & Çiftçi, M. 2018.s. 137).

Millî Eğitim Temel Kanunu Madde 2' de;

“– Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini,”

“1. Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve

Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;”

“2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;” tir der. Aynı kanunun bir diğer maddesinde de fırsat eşitliğinden ve herkesin eğitim hakkından bahsetmektedir. Bununla birlikte etkin bir öğretim süreci için, okullarda öğrencilerin ve diğer tüm okul çalışanlarının güvenli bir ortamda hissetmeleri son derece önemlidir. Kişinin güvenlik duygusunu yaşamadığı bir ortamda başarılı bir öğretim ve öğrenme süreci yaşaması oldukça zor olacaktır. Öncelikle, her öğrencinin okulun her köşesinde kendisini evindeymiş gibi güvende hissetmesi gerekmektedir. Okullardaki yönetim politikaları ve kuralları bu güvenli atmosferi sağlamayı amaçlamalıdır (Turhan, M. & Turan, M. 2012. s. 124).

Öğretmenlerin ders içi görevlerinin yanı sıra sınıfın dışında okul alanı içerisinde de farklı görev ve sorumlulukları vardır. Okul nöbeti bu sorumluluklardan bir tanesidir (Oral, Ş & Demir, F. 2019. s.479). Okullar, eğitim-öğretim hizmetlerinin etkinliğini artırmak için disiplin ve öğrenci güvenliğini sağlamak için kanunlara dayalı olarak nöbetçi öğretmenlik uygulamasını kullanmaktadır. Nöbetçi öğretmenlik uygulaması, okulların gün içerisinde eğitim ve öğretime başlamadan belli bir süre önce, teneffüs vakitlerinde, öğle arası vakitlerinde ve ders çıkışlarında devam eder. Bu durumun sebebi öğrencilerin olumsuz davranış sorunlarının en fazla görüldüğü ve kazaların en sık meydana geldiği zamanlar, ders saatleri haricinde öğrencilerin birbirleri ile etkileşim içinde oldukları zamanlardır (Özbilen, F. M., & Günay, G. 2017. s.143).

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olan olgu bilim deseni kullanılarak yapılmıştır. Bilimsel çalışmalar iki araştırma yöntemi üzerinden yapılmaktadır. Bu yöntemlerden biri nicel diğeri ise nitel yöntemdir. Nitel araştırma; olayın ya da durumun gözlemini yapmak, olay ya da durumlar ile ilgili görüşmeler yapmak ya da mevcut dokümanların analizini yapmak gibi nitel veri toplamaya yönelik yöntemleri kullanan, etki durumlarının mevcut gerçek ortamında genel ve bütüncül olarak ortaya konulan bir araştırma türüdür (Aydın, N. 2018. s. 61).

Nitel araştırma yöntemlerinden bir tanesi olgu bilim desendir. Olgu kelimesi TDK'ya göre: *“Birtakım olayların dayandığı sebep veya bu sebeplerin yol açtığı sonuç.”* Olarak tanımlanmaktadır. Olgu bilim deseni ise kişilerin bir olgu durumunu deneyimledikten sonra odaklandığı durumdur. Bireylerin deneyimlerinin keşfidir (Çapar, M. C, & Ceylan, M. 2022. s. 300).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın örneklemi Zonguldak ili Ereğli ilçesinden rastgele seçilen 2023-2024 eğitim öğretim yılı 2.dönemnde “Milli Eğitim Bakanlığı” ve “Milli Eğitim Bakanlığına” bağlı eğitim kurumlarında görev almakta olan kadrolu öğretmenler oluşturmaktadır. Rastlantısal olarak seçilen öğretmenlerde yaş ve cinsiyet farkı gözetilmemekle birlikte görev aldıkları öğretim kademeleri, ilköğretim (ortaokul) kademesi olarak belirlenmiştir. Görüşme teklifi sunulan öğretmenlerden 10 tanesi görüşmeyi kabul etmiş ve gerekli örneklem sağlanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular aracılığı ile birebir görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Toplanan bilgiler ses kaydedici ve görüşme formları ile kaydedilip daha sonra metne dönüştürülmüştür. Görüşmeler sohbet eder bir şekilde gerçekleştirilecek olup katılımcı bireylerin kendilerini rahat ve güvende hissetmeleri sağlanmıştır. Demografik bilgiler yazılı metin şeklinde toplanmıştır. Nitel (ölçülemeyen bir değeri ifade eden) araştırma, gözlem yapma, bireylerle görüşme yapma ve doküman

incelenmesi ve analizi gibi yöntemlerle nitel veri toplama tekniğinin kullanıldığı bir araştırma sürecidir. Bu süreçte, algılar ve olaylar doğal ortamlarında gerçekçi ve kapsamlı bir şekilde incelenir (Karataş, Z. 2015. s. 63).

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi stratejisi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizindeki temel hedef, toplanan verileri açıklamaya yardımcı olacak kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizle özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analiziyle daha detaylı incelenir ve yeni kavramlar ortaya çıkarılır. İçerik analizinde, birbirine benzeyen verileri temel kavramlar ve temalar altında birleştirmek ve bunları bireyin anlayabileceği bir düzene koymak suretiyle yorumlamaktır (Karataş, Z. 2015. s. 74). İçerik analizinin basamaklarını incelemeyen önce kullanılan terimleri tanımlamak önemlidir. Analiz sırasında katılımcıların görüşlerini ön plana çıkarmak için sık sık doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Bu sayede okuyucunun katılımcıların ifadelerini direkt görmesi sağlanacaktır. Amaç ise araştırma sonucunda elde edilen verileri belli bir intizam içerisinde yorumlayarak okuyucuya sunmaktır. Analiz sırasında katılımcıların demografik bilgilerine yönelik bir çözümleme yapılmamıştır.

BULGULAR

Demografik Bilgiler

Görüşmeler görüşmeyi kabul eden toplam 10 öğretmenle yapılmış olup bu kişiler ile ilgili demografik bilgilerde; Cinsiyet durumları, Mesleki Deneyimleri, Yaşları, Mezuniyet durumları ve Çalıştıkları kurumlardaki görevlerine yer verilmiş ve bu veriler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Demografik Bilgiler

Durum	Veri	f
Cinsiyet	Kadın	4
	Erkek	6
Mesleki Deneyim	1-5 Yıl	1
	6-10 Yıl	2
	11-20 Yıl	6
	21 Yıl ve üzeri	1
	25-35 Yaş	4
Yaş	36-45 Yaş	5
	46-50 Yaş	1
	51 Yaş ve üzeri	
Mezuniyet	Lisans	8
	Yüksek Lisans	2
	Doktora	
Çalıştığı Kurumdaki Görevi	Öğretmen	10
	Müdür Yardımcısı	
	Müdür Baş Yardımcısı	
	Okul Müdürü	
	Diğer	

(Yazar tarafından oluşturulmuştur)

Tablo 2. Temalar ve Kategoriler

Temalar	Kategoriler
Okul Güvenliği	Güvenlikte temel sorunlar Güvenlik endişeleri Nöbet görevinin katkıları
Okul Nöbeti	Nöbetçi öğretmen yeterliliği Öğretmen duyguları Nöbet sorunları

Görüşmelerin analizi esnasında önce kodlar oluşturulmuş, oluşturulan kodlardan hareketle, Okul Güvenliği teması altında *güvenlikte temel sorunlar ve güvenlik endişeleri* adlı 2 adet kategori oluşturulmuştur. Ayrıca Okul Nöbeti teması altında; *nöbet görevinin katkıları, nöbetçi öğretmen yeterliliği, öğretmen duyguları ve nöbet sorunları* şeklinde 4 adet kategori oluşturulmuştur. Toplamda 6 adet kategori oluşturulmuş ve bu kategorilerden 2 adet temaya ulaşılmıştır. Temalar ve kategoriler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Alt Problemler

Bulgular 3 tane alt problem altında aşağıdaki şekilde incelenmiştir.

Okul güvenliği ile ilgili temel sorunlar nelerdir?

Tablo 3. Okul güvenliğinde temel sorunlar ile ilgili düşünceler

Tema	Kodlar	Katılımcı Görüşleri	Frekans
Okul Güvenliği	Bahçe	“Ö5: Bahçeleri ve okulu güvenli bir hale getiriyor.” “Ö7: Bahçelerin dar olması...”	2
	Giriş Çıkış	“Ö1: Velilerin giriş çıkışının kontrol edilememesi.” “Ö2: Bence birinci sorun Okul giriş ve çıkışlarının kontrollü olmaması...” “Ö6: Okul giriş çıkışlarında öğretmen ve öğrenci dışındakilerin tam takibinin yapılmaması...” “Ö9: İlk yardım ve acil yardım konularında eksikliğimiz var.”	3
	İlk yardım	“Ö10: Öğretmenlerin ve öğrencilerin ilk yardım konusunda bilgilendirilmiş olması gerekiyor.” “Ö1: okullara bir güvenlik görevlisi verilmesi lazım...” “Ö2: bütçe olmadığından güvenlik görevlisi olmuyor bu da okul güvenliği ile ilgili temel sorunlardan birini ortaya çıkarıyor.”	3
	Güvenlik Görevlisi	“Ö3: Temel sorun en başta güvenlik görevlisinin olmaması.” “Ö5: Güvenlik görevlisinin olmaması...” “Ö7: Güvenlik personelinin olmaması...” “Ö9: En temel sorun okullarda güvenlik görevlisinin bulunmamasıdır...”	7
	Güvenlik	“Ö1: En temel sorun bence güvenlik...” “Ö2: ...güvenlik sorunu oluşturabiliyor.” “Ö7: ... güvenlik konusunda sıkıntılar yaşıyor öğretmene.”	5
	Davranış	“Ö4: Öğrencilerin dışarıda edindikleri olumsuz davranışlar...” “Ö5: Öğrencilerin birbirlerine karşı tavırları, sözlü ve fiili davranış...”	2
	Veli	“Ö5: Velilerin zamansız gelmeleri...” “Ö8: Velini rahat bir şekilde girebilmesi. Veli olup olmadığını bile anlayamıyoruz.”	2

Tablo 3 ve öğretmen görüşlerine bakıldığında 7 kişinin güvenlik görevlisi ihtiyacını sıklıkla dile getirdiği gözlenmektedir. Öğretmenlerin nöbet zamanlarında güvenlik görevlisi gibi görev almalarının öğretmenlik mesleği ile bağdaşmayan bir durum olduğunu ifade etmektedirler. Öğretmen söylemlerine göre okulun en temel ihtiyacı güvenlik görevlisi olarak görülmektedir. Gerekçe olarak da bu tarz bir eğitim almadıklarını bu anlamda zaman zaman fiziksel güç gerektiren eylemleri gerçekleştiremeyeceklerini ifade etmektedirler. Asıl işlerinin öğretmenlik olduğunu ifade etmektedirler. Bahçe güvenliği konusunda endişeli olduğunu dile getiren öğretmenlerin yanı sıra sağlık bilgilerinin de yeterli olmayışından dolayı ilkyardım yapmaktan endişe ettikleri görülmektedir. Ayrıca

velilerin okul içerisinde rahatça hareket etmeleri nedeni ile güvenlik problemi çıkardığını ifade etmektedirler. Hatta bu kişilerin veli olup olmadıklarını da bilmediklerinden olumsuzlukların daha da artabileceğini ifade etmektedirler. Bazı öğretmenlerin bahçelerin küçük yapılması nedeni ile kalabalık öğrenci sayılarının bahçede oyun oynayan, koşturan öğrencilerin birbirlerine çarpmalarına ve bu çarpışmaların sonucunda istenmeyen yaralanmaların kazaların yaşandığını ifade etmektedirler. Bu tarz durumlarda sorumluluğun nöbetçi öğretmenlerde olduğunu bu durumdan da rahatsız olduklarını bildirmektedirler.

Tablo 4. Nöbet anında okul güvenliği açısından duyulan endişeler

Tema	Kodlar	Katılımcı Görüşleri	f
Okul Güvenliği	Bahçe	“Ö2: Okul bahçelerinin küçük olması, küçük olduğu içinde oyun alanlarının dar olması.”	3
		“Ö7: Okul bahçelerinin çoğunlukla beton zemine sahip olması...”	
	Her yerde olamamak	“Ö1: Her an her yerde olamadığımız için o an çocuğun başına bir şey gelebilecek olması...”	4
		“Ö: Ne kadar çabalasak da önümüzde olan görmemize rağmen arkamızda olan göremiyoruz...”	
Yetişememek	“Ö6:En büyük endişem her yerde aynı anda olamadığım için öğrencilerin başına bir iş gelmesi...”	6	
	“Ö7: Bir tarafta olan nöbetçi öğretmen başka bir sınıfta olan bir kazayı engelleyebilecek durumda olmuyor.”		
	“Ö1: “Nöbet tuttuğum katta her yere yetişemeyebiliyorum.”		
Tuvalet	Ö3: “Nöbet tuttuğumuzda her tarafa aynı anda yetişemiyoruz.”	2	
	“Ö8: Gözünün önünde bir şey olurken yetişemiyorsun. Yani görsen de elimden bir şey gelmiyor.”		
	“Ö10: Okul içinde veya bahçesinde öğrencilerin dikkatsiz davranışları sonucu oluşabilecek engelleme veya müdahale etmekte geç kalınabilecek bir kazaz durumu.”		
Bina	Ö1: “Tuvaletlerde sorun olabiliyor.”	3	
	“Ö4: Tuvalet gibi yerlerde olumsuz davranış sergilemeleri.”		
Bina	“Ö2: Okul binalarının daha çok dikey mimari şeklinde olması nöbet alanlarına giderken zaman kaybına neden oluyor.”	3	
	“Ö7: ...yeni yapılan okulların çok katlı olması özellikle bahçeye bakan kısımlarda camdan sarkmalar...”		

Nöbet anında okul güvenliği açısından duyulan endişeler tablosu incelendiğinde öğretmenlerin birçoğunun herhangi bir olay olma durumunda olay yerine yetişmemek ile ilgili endişeleri ön plana çıkmaktadır. Olası ciddi bir problem durumunda nöbetçi öğretmenin kendisinden kaynaklanmayan nedenlerden dolayı olay yerine yetişememesi direk sorumluluk sahibi olmaları sebebi ile tüm sorumluluğun kendilerine yüklendiğini ifade etmekte ve kusurlu pozisyona düşmüş olduklarını beyan etmektedirler. Bunun yanı sıra okulların fiziki büyüklüklerinden kaynaklı nöbet alanlarının genişlemesinden dolayı her an her yerde bulunamayacak olmalarının öğrenci güvenliği açısından sakınca doğurduğunu ifade etmektedirler. Öğrenci sayısının fazla olduğu durumlarda özellikle okul

bahçelerinde alanın yetmediğini ifade etmektedirler. Ders işledikleri sınıflar ile nöbet yerlerinin farklı olduğu zamanlarda özellikle dikey mimari yapılardan kaynaklı zaman probleminin daha çok sorun olduğunu beyan etmekte ve nöbet yerlerine zamanında gidememekten dolayı endişe ettikleri ifade etmektedirler. Teneffüste ya da öğle aralarında güvenlik problemi çıkabilecek yerlerden olan öğrenci tuvaletlerine müdahale ederken kadın öğretmenler için erkek öğrenci tuvaletlerine, erkek öğretmenler için ise kız öğrenci tuvaletlerine girememenin bu alanlardaki olası olaylara kesinlikle müdahale edemediklerini belirtmektedirler. Kadın öğretmenler erkek öğrenciler arasında çıkan bir kavgada fiziki yapılarından kaynaklı kavgayı ayıramadıklarını, öğrencilerin arasına giremediklerini, bu tarz olaylarda kendilerinin de fiziksel şiddete maruz kalabileceklerini, zarar görmekten çekindikleri için de müdahale edemediklerini ifade etmektedirler.

Tablo 5. Okul nöbet görevinin okulun işleyişindeki katkıları

Tema	Kodlar	Katılımcı Görüşleri	Frekans
Okul Nöbeti	Öğretmen	<p>“Ö1: Nöbet olayının olması öğretmenlerde idarecilerin de işini kolaylaştırıyor.”</p> <p>“Ö3: Okuldaki düzeni sağlamada kesinlikle katkısı var.”</p> <p>“Ö4: Nöbet tutan bir öğretmen eğitim işleyişinde önemli bir yer tutmaktadır.</p> <p>“Ö5: Problem başlamadan öğretmen müdahale edebiliyor.”</p> <p>Ö6: “Öğretmen en büyük katkısı çocukların gözetiminin tam olarak yapılmasını sağlıyor.”</p> <p>“Ö8: Birinin orada olması belki bir nebze yapılacak sıkıntılı davranışları engelleyebiliyor diye düşünüyorum.”</p> <p>“Ö9: Teneffüste öğrencilerin olumsuz davranışlarının yaşanmasını, caydırıcılığı konusunda katkı sağlar.”</p>	9
	Boş Ders	<p>“Ö1: Gelmeyen öğretmenler olduğu zaman görevlendirmeler yapılıyor. En azından o sınıfın başında bir öğretmen oluyor.”</p> <p>“Ö6:Boş derslerin doldurularak öğrencilerin geri kalmaması sağlanıyor.”</p> <p>“Ö9: Raporlu veya izinli öğretmenlerin derslerine görevlendirme verilerek boş derslerin kontrolü sağlanıyor..”</p> <p>“Ö10: Boş derste sıkıntılı bir süreç yaşanmasına engel olunabilir..”</p>	4
	Okul Güvenliği	<p>“Ö1: Herhangi bir olay olmasına engel oluyor.”</p> <p>“Ö3:Okuldaki düzeni sağlamada kesinlikle katkısı var.”</p> <p>“Ö5: Problem çözecek birinin varlığı güven veriyor.”</p> <p>“Ö6: Okul güvenliğini sağlıyor.”</p>	6

Tablo 5 ve öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenin ortamdaki varlığının öğrenci davranışlarında oluşabilecek bir olumsuzluğu ortadan kaldırmakta önemli bir yerinin olduğu ifade edilmektedir. Gerek öğrencilerin birbirlerine karşı olumsuz davranışlarının önlenmesi gerekse de okul malına verilebilecek bir zararının önüne geçilmesinin nöbet alanında öğretmen varlığının önemini işaret etmektedirler. Ayrıca herhangi bir sebepten dolayı okulda bulunamayan öğretmenlerin mevcut durumdaki derslerine yapılan nöbetçi öğretmen görevlendirmelerinin de ders esnasında başında öğretmen olmayan öğrencilerin kontrolünü sağladığını beyan etmektedirler. Bununla birlikte bu derslere görevlendirildiklerinde dinlenemediklerini de ifade etmektedirler.

Tablo 6. Nöbetçi öğretmenin okul güvenliği ile ilgili yapabilecekleri ve sınırlılıkları

Tema	Kodlar	Katılımcı Görüşleri	f
Okul Nöbeti	Kontrol	<p>“Ö3: Yapabileceğimiz tuvaleti kontrol etmek, sınıfları kontrol etmek, öğrencilerin davranışlarını kontrol etmek.”</p> <p>“Ö4: Öğrencilerin birbirine karşı uyguladıkları olumsuz davranışları kısıtlayabilmek.”</p> <p>“Ö8: Kontrol etmen gerekiyor.”</p> <p>“Ö9: Nöbetçi öğretmen olarak öğrenci davranışlarının kontrol edilebilmesi...”</p> <p>“Ö7: bir katta 5 6 sınıf olması ve bu kadar sınıfa aynı anda göz kulak olmak zorlayıcı bir durum oluyor.”</p>	5
	Fiziki Yapının Büyüklüğü	<p>“Ö8: Sınırlılıklarım neler? Alanın genişliği...”</p> <p>“Ö9: Koridor veya bahçe gibi geniş alanlarda her an her sıkıntıyı takip edememek.”</p> <p>“Ö10: Koridor veya bahçedeki öğrenci sayıları düşünüldüğünde kaç tane nöbetçi öğretmen koyulursa koyulsun müdahale açısından yetişmesi mümkün olmayan bir durumda kalınmaktadır.”</p>	4
	Müdahale	<p>“Ö1: Bir olay olsa bir kavga çıksa bizim yapabileceklerimiz sınırlı bence. Hatta bazen erkek öğrencilere müdahale etmemiz de zor olabiliyor.”</p> <p>“Ö2: Uzun bir koridorda bir taraftayken diğer taraftaki olayı göremiyoruz ya da müdahale edemiyoruz.”</p> <p>“Ö5: “Her şeye müdahale edemiyoruz.”</p> <p>“Ö9: Sınırlılıklarımız ise koridor ve bahçe gibi geniş alanlarda her an her sıkıntıyı takip edememek, müdahale edememek.”</p>	6
	Sağlık	<p>“Ö1: Bence okullarda bir sağlık görevlisi de bulunabilir.”</p> <p>“Ö2: Bir de şiddet esnasında kavgayı ayırmaya çalışırken de kendimizde darbe alabiliyoruz.”</p> <p>“Ö6: Çocukların başına sağlık ile ilgili bir durum geldiğinde sağlık eğitimi almadığım için ilk yardım konusunda da eğitim alsam da kendimi yetkin hissetmediğim için müdahale ederken kendimi sınırlı hissediyorum.”</p>	3

Tablo 6 ve öğretmen görüşleri incelendiğinde ortamda öğretmen varlığının bazı olumsuz davranışları önleyebildiğini ifade etmektedirler. Özellikle teneffüslerde ve öğle arası zaman dilimlerinde oluşan olumsuz her türlü olayda öğrencilerin hangi öğretmene denk gelirse gelsinler mutlaka nöbetçi öğretmene yönlendirildikleri nöbetçi öğretmen dışındaki diğer öğretmenlerin kesinlikle duruma müdahale etmedikleri ifade edilmektedir. Fiziki yapının büyük oluşunun pek çok öğretmen açısından nöbet görevini yerine getirmekte olumsuz sonuçlar doğurduğunu ifade etmektedirler. Özellikle nöbet bölgesinin herhangi bir bölümünde iken diğer tarafta oluşabilecek bir olayı kontrol edemediklerini ifade etmektedirler. Örneğin sınıf içerisinde iken koridoru ve diğer sınıfları görememekten dolayı o bölümlerde yaşanabilecek bir olumsuzluğa müdahale edemediklerini kendilerine herhangi biri tarafından haber verildiğinde ancak olay yerine gidebildikleri bazen de yetişemedikleri için müdahalede geç kaldığını bu sebeple durumun ciddiyetinin de artarak daha büyük bir olaya sebebiyet verebileceğini söylemektedirler. Öğrencilerin sağlık ile ilgili yaşadıkları bir sorunda yeterince eğitilmiş olmamaları ve zarar verebilecekleri endişesi ile müdahale edemediklerini söylemektedirler.

Tablo 7. Öğretmenlere göre nöbet görevleri kapsamında sahip olmaları gereken sorumlulukları

Tema	Kodlar	Katılımcı Görüşleri	f
Okul Nöbeti	Müdahale	“Ö1: Öğrenciler arasında herhangi bir şey olduğunda o anda müdahale edebilirler”	5
		“Ö4: Anlık yaptırım gerekiyor ki bu öğrenciler derslere ve birbirlerine karşı olumlu davranış sergileyebilsinler.”	
		“Ö5: Öncelikli olarak hızlıca olayı çözmesi gerekiyor.”	
Okul Nöbeti	Önleme	“Ö1: Boş derslerde sınıflara bakılabilir. Bu şekilde okulun güvenliğini sağlayabilir.”	2
		“Ö2: “Nöbetçi öğretmenin öncelikle uyarıcı görevde olduğunu düşünüyorum.”	
Okul Nöbeti	Görev İstememe	“Ö7: Öğretmenler nöbeti isteyerek tutmadıkları için fazla bir sorumluluk verilmesi taraftarı değilim.”	3
		“Ö8: Nöbet tutmama Sorumluluğa sahip olsalar, daha iyi olur...”	

Tablo 7 ve öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin oluşabilecek olaylara müdahale etmesi gerekliliği ortaya konmaktadır. Fakat birçok öğretmenin nöbet görevine sıcak bakmadığı, bu tarz bir görevin öğretmene verilmemesi şeklinde ifadeleri olduğu görülmektedir. Bazı öğretmenlerin gelmeyen öğretmen yerine derse görevlendirildikleri bu durumda çok yorucu olduğu görüşünü dile getirmektedirler. Bazı öğretmenler her türlü durumdan sorumlu olmamaları gerektiğini ifade etmekte ve sadece genel düzen ile ilgili sorumluluk sahibi olmaları gerektiğini belirtmektedirler. Öğrencinin herhangi bir sebepten dolayı yaşayabileceği bir sağlık sorununda sorumlu tutulmaları öğretmenleri olumsuz olarak etkilediği görüşü belirtilmektedir. Sağlık sorunu olan bir öğrenciye müdahale etmenin olumsuz sonuçlar doğurabileceklerini söyleyen öğretmenlerin en fazla velisini okul idaresi aracılığı ile bilgilendirebileceklerini ifade etmektedirler. Bazı öğretmenler de nöbet istememekle beraber başka bir çözüm yolu olmadığını ifade etmektedirler. Bazı öğretmenlerin karşılaşılan bir sorunla ilgili durumu kurtaran anlık çözümler ürettiğini fakat olumsuz olayın daha sonra okul dışında sorun olmaya devam ettiğini ifade etmektedirler.

Nöbet tutan öğretmenlerin sorunları nelerdir?

Tablo 8. Öğretmenlerin nöbet öncesinde yaşadığı duygular

Tema	Kodlar	Katılımcı Görüşleri	f
Okul Nöbeti	Gerginlik	“Ö1: Gerilim. Acaba bugün gelmeyen öğretmen var mı? Olay çıkar mı? Müdahale edebilir miyim? Gözümünden kaçır mı? Gerçekten insan stresli oluyor nöbet günlerinde.”	9
		“Ö4: Stres yaşıyorum”.	
		“Ö5: Bir sorumluluğun altına girmenin stresini yaşıyorum.”	
		“Ö6: Tabi gerginlik oluyor nöbet öncesinde.”	
		“Ö7:Nöbet öncesinde bugün nöbetim var nöbet esnasında başıma ne iş gelebilir diye düşünüyorum.”	
		“Ö8: Genel bir gerginlik hali”.	
		Ö9: “ Nöbet görevi öncesinde psikolojik olarak çok gergin oluyorum, endişeleniyorum.”	
		Ö10: “Nöbet günü geldiğinde hatta gelmeden önceki gün bile moralimi bozmaya, yorgun hissetmeme sebep oluyor.”	
		“Ö5: Her katın ayrı bir sorumluluğu oluyor.”	
		Ö6: “Önce büyük bir sorumluluk hissediyorum...”	
Okul Nöbeti	Yorucu	Ö2: “Nöbet sürecini düzenli olarak yerine getirdiğimde tabi ki yorucu oluyor.	4
		Ö3: “Yorucu bir gün olacağını baştan düşünüyorum.”	

Tablo 8 ve öğretmen görüşleri incelendiğinde tüm öğretmenlerin nöbet öncesinde büyük bir gerginlik hissettiklerini ifade etmektedirler. Nöbet günün yoğun geçeceğini söyleyen

öğretmenler yorgun bir zaman dilimi geçireceklerini bildikleri için gerginliklerinin arttığını, sorumluluklarının büyük olduğunu, bu yüzden güne stresli başladıklarını ve bu stresli durumun olağan derslerine de yansıdığını ifade etmektedirler. Bazı öğretmenler nöbet günlerinde öğrencilere karşı olumsuz bir olay yaşanmaması adına daha agresif olduklarını bu sebeple öğrencilerin kendilerine daha temkinli yaklaştıklarını ifade etmektedirler.

Tablo 9. Öğretmenlerin nöbet zamanındaki moral ve motivasyon durumları

Tema	Kodlar	Katılımcı Görüşleri	f
Okul Nöbeti	Motivasyon	<p>“Ö1: Moralim çok değişmiyor. Fakat motivasyonum düşüyor.”</p> <p>“Ö2: Moral motivasyonumu düşürüyor.”</p> <p>“Ö4: Nöbetin ilerleyen saatlerine doğru motivasyon düşmeye başlıyor.”</p> <p>“Ö7: Moral ve motivasyonum elbette ki de düşüyor.”</p> <p>“Ö8: Dolayısıyla motivasyonum da düşük olmuş oluyor.”</p> <p>“Ö9: Açıkçası nöbetçi olduğum günlerde dersime karşı bile moral ve motivasyonum düşük oluyor.”</p>	8
	Performans	<p>“Ö1: Diğer günlere göre biraz performansımız düşüyor.”</p> <p>“Ö3: ...görevlendirmeler vesaire yorgunluk çöküyor.”</p> <p>“Ö5: ... stres altında bir nöbet geçirdiğimizde eve gittiğimizde bu hala devam ediyor.”</p>	3
	Gergin	<p>“Ö7: Nöbet zamanında daha agresif olduğuma inanıyorum.”</p> <p>“Ö8: endişeli belli bir yerden sonra yorulmuş ve sinirli gergin.”</p>	2

Tablo 9 ve öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin nöbet anında motivasyon düşüklüğü yaşadıkları görülmektedir. Dersten çıkıp hemen nöbet yerine gittiklerini bu nedenle yeterince dinlenemediklerini ifade etmektedirler. Bunun sonucunda da performans düşüklüğü yaşadıklarını, normal derslerine adapte olamadıklarını, nöbetin yorucu bir görev olduğunu ifade etmektedirler. Nöbet gününden önce gerginlik hissettiklerini beyan etmektedirler. Nöbet tuttıkları bölgenin o günkü nöbet ile ilgili farklılıklar gösterdiğini ifade eden öğretmenler özellikle yaşça küçük olan öğrencilerin bulunduğu katlarda nöbet görevinin nispeten daha kolay geçtiğini söylemektedirler. Nöbet günleri agresif tavır sergilediklerini, bu davranışının öğrenciyi koruma içgüdüsünden kaynaklandığını söylemektedirler.

Tablo 10. Öğretmenlerin nöbet ile ilgili karşılaştıkları sorunlar

Tema	Kodlar	Katılımcı Görüşleri	f
Okul Nöbeti	Yetişememek	<p>“Ö1: Nöbet tuttuğum zamanlarda her yere yetişemiyorum.”</p> <p>“Ö3: Öğrencilerin her söylemine tek başına yetişemiyoruz.”</p> <p>“Ö5: ... oralara hakim olmak çok zor oluyor.”</p> <p>“Ö7: Onlara her zaman müdahale edemiyoruz.”</p> <p>“Ö8: Birine bakarken birine bakamıyoruz.”</p> <p>“Ö1: Her yeri kontrol etmek kısıtlı sürede zor olabiliyor.”</p>	5
	Kontrol Etmek	<p>“Ö2: sınıfları kontrol ederken koridor ya da tuvaletleri kontrol edemiyor olmak sorun teşkil ediyor.”</p> <p>“Ö8: Oradan birini kontrol ederken diğerine bakıyorsun orada kavga çıkıyor.”</p> <p>“Ö1: katta bazen bir yeri gezerken diğer taraf gözden kaçabiliyor.”</p>	3
	Katlar	<p>“Ö6: Her kattaki öğrencilerin durumları disiplin sorunları farklı olduğu için her hafta onlara göre tavır almak zorunda kalıyorum.”</p> <p>“Ö8: ... okulumuz çok katlı malum koridorlar çok uzun...”</p>	3
Tuvalet	<p>“Ö2: Kız öğrenci tuvaletlerine giremediğim için oralarda olan sorunları kontrol edemiyorum. Aynı durum kadın öğretmenler için de erkek tuvaletlerini kontrol edemiyor olmaları sorun olarak karşımıza çıkıyor.”</p> <p>“Ö8: Onun dışında işte tuvaletler mevzusu var.”</p>	2	

Tablo 10 ve öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin nöbet görevi ile ilgili karşılaştıkları temel sorunların başında meydana gelebilecek herhangi bir olaya yetişememek ve anında müdahale edememek şeklinde öğretmenlerce söylenmektedir. Bu durumun temel sebebi olarak binanın fiziki konumu, normal derslerinden çıktıklarında nöbet yerine olan mesafe, nöbet bölgesinin herhangi bir bölümünde iken diğer bölümlerde olanı fark edememek şeklinde ifade etmektedirler. Ayrıca bazı öğretmenlerin nöbet görevi esnasında herhangi bir sebeple başka bir işle ilgilenmeleri gerekebildiği için (velilerin okula gelişi, herhangi bir öğrenci ile ilgilenme gerekliliği vb.) nöbet vakitlerini bu işe ayırmaları gerektiğini ifade etmişlerdir. Tüm öğrencilerin derslerine girmedikleri için pek çok öğrenciyi tanımadıklarını bu nedenle nöbet esnasında bu öğrencilerle iyi iletişim kuramadıkları için sorunlar yaşanabildiğini ifade etmektedirler. Öğrencilerin teneffüs esnasında birbirlerine karşı olumsuz sözlü ve fiziksel davranışlarının nöbeti tutmayı zorlaştırdığını bu tarz durumlarda öğrencinin olumsuz davranışı ile ilgilenirken diğer bölgeleri fark edemediklerini ifade etmektedirler. Nöbet bölgelerinde bulunan bazı kör noktalarında nöbetin işleyişinde olumsuz sonuçlar doğurabildiğini dile getirmektedirler. Tuvaletlerde yaşananlara bazı sebeplerden dolayı müdahale edemediklerini ifade etmektedirler.

Tablo 11. Öğretmenlerin Okul güvenliği ve nöbet hakkında belirttikleri diğer düşünceler

Tema	Kodlar	Katılımcı Görüşleri	Frekans
Okul Nöbeti	Veli	<p>“Ö4: Velinin her zaman her yerde olmaması gerekiyor.”</p> <p>“Ö5: Velinin hangi niyetle girdiğini bilmiyoruz okullara.”</p> <p>“Ö8: Öğretmenlerin velilerle bu şekilde karşılaşmaması gerekiyor.”</p>	3
	Sorumluluk	<p>“Ö6: ...bunu tek başına öğretmenlerin sağlaması gerektiğini düşünmüyorum.”</p> <p>“Ö8:... öğretmenin aldığı sorumluluk açısından sıkıntı...”</p> <p>“Ö9: Benim engelleyemediğim bir olayda veya kazada benim sırf nöbetçi öğretmen olduğum için sorumlu tutulmam beni aşırı derecede rahatsız ediyor.”</p> <p>“Ö10: ...engelleyemeyeceğimiz bir olayı veya kazayı sırf orada nöbet görevinde olduğumuz için bizim sorumluluğumuza bırakmaları...”</p>	4
	Güvenlik Personeli	<p>“Ö1: Keşke devletin imkânları olsa da nöbet görevi güvenlik görevlisine...”</p> <p>“Ö3: ... güvenlik personelinin olması gerekiyor.”</p> <p>“Ö5: Öncelikli olarak okullarda güvenlik olması gerekiyor.”</p> <p>“Ö6: Okula mutlaka güvenlik elemanı...”</p>	4

Tablo 11 ve öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin gerek güvenlik gerekse de nöbet ile ilgili genel bir değerlendirme yapmaları istendiğinde çok sayıda öğretmenin nöbeti görev olarak istemediği, bu görevi güvenlik görevlilerinin yapması gerektiğini ifade etmişlerdir. Oluşabilecek herhangi bir olayda fiziksel olarak müdahale etmelerinin mümkün olmadığını ifade etmektedirler. Öğretmenlik vasfının nöbet tutmakla uyummadığını beyan etmektedirler. Öğrenciler dışında velilerle de çok fazla karşı karşıya kalabildiklerini söylemektedirler.

SONUÇ

Alayazın incelendiğinde güvenlik ve okul konulu çokça araştırma bulunabilirken nöbet konusu ile çok az çalışma yapıldığı görülmüştür. Bu yapılan çalışmaların da benzer sonuçlara ulaştığı, nöbet ve nöbetçi öğretmen sorunlarına yeterince yer verilmediği

görülmüştür. Bu sebeple nöbet ve nöbetçi öğretmen konularına yönelik tartışmaya fazlaca yer verilememiştir.

“Nöbet tutan öğretmenlerin okul güvenliği ve nöbetlere ilişkin algıları.” isimli araştırmanın tartışma ve sonuç bölümü “okul güvenliği ile ilgili temel sorunlar”, “nöbet tutan öğretmenlerin endişeleri” ve “nöbet tutan öğretmenlerin sorunları” şeklinde ele alınmıştır.

Görüşmeler sonucunda tüm öğretmenlerin okulunun güvenliği ile ilgili en temel isteklerinin güvenlik görevlisi olması yönünde olduğu tespit edilmiştir. Okulda giriş-çıkış kontrolü ve velilerin okula gelişleri ile ilgili problemler yaşandığı tespit edilmiştir. Yapılan bazı araştırmalarda öğretmenlerin okul güvenliğini kendileri dışında başkalarının sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir (Ayyıldız, A., & Akın, U . 2016 s. 364). Okul binalarının fiziki yapısı güvenlik açısından risk ya da tehdit oluşturabilir (Karakütük, K. Özbal, E. Ö. & Sağlam, A. 2017. s. 1228).

Resim 1 ve resim 2 incelendiğinde Milli Eğitim Bakanlığının ilgili sitelerinde 32 derslikli ve 20 derslikli örnek ortaokul binası tasarımları görülmektedir. Bu tasarımlar dikey mimari yapıya göre hazırlanmış projeler olup öğretmenlerin nöbet yerlerine giderken zaman kaybına ya da uzun koridorlarda bir bölümü kontrol ederken diğer bölümleri kontrol edememelerine sebep olmaktadır. Sınıf alan büyüklükleri, bir sınıf için planlanan öğrenci sayısı, sınıf içerisindeki oturma düzeni, okulun sahip olması gereken teknolojik altyapı, binanın fiziki büyüklüğü gibi pek çok fiziki durumun eğitim-öğretimi olumlu ya da olumsuz bir şekilde belirlediği, okul çalışanlarının ve okulda eğitim gören öğrencilerin davranışlarını büyük miktarda etkilediği görülmektedir (Aydoğan, İ. 2012. s. 40).

Resim 1: 32 Derslikli Ortaokul Bina Görselfi

(<https://egitimyapilariprojeleri.meb.gov.tr/detay/meb-oo-32-bz3-22x61-bt-2022/>)

Resim 2: 20 Derslikli Ortaokul Bina Görself

(<https://egitimyapilariprojeleri.meb.gov.tr/detay/meb-oo-20-bz3-22x35-bt-2022/>)

“Milli Eğitim Bakanlığının 26.04.2018 tarih ve 8310247” sayılı “Okullarda Güvenlik Önlemlerinin Alınması” genelgesi gereğince “i) Okul ve kurumlarda görev yapan özel güvenlik görevlilerine, bilinçli ve güvenli bir şekilde hizmet vermeleri ve her türlü olay karşısında (terör, şiddet ve asayiş) hazırlıklı olmaları için; bilgi, tutum ve beceri kazanmaları yönünde ilgi (ı) protokol kapsamında her yıl eğitimlerin verilmesi.” Mevcut güvenlik görevlileri için eğitim aldırılması şartı aranırken güvenlik konusunda hiçbir eğitimi olmayan nöbetçi öğretmenlerden bu tarz durumlar için okulun güvenliğinin sağlanması istenmektedir.

Elde edilen veriler sonucunda öğretmenlerin nöbet görevine yönelik tutumlarının olumsuz olduğu görülmektedir. Bu görevin hukuki bir sorumluluk üstlenilmesi gereken bir görev olduğunu, bu tarz bir görevin yorucu olduğunu motivasyon kaybına sebep olduğunu belirtilmiştir (Özbilen, F. M. & Günay, G. 2017. s. 152). Nöbet görevi eğitim görenlerin güvenliği için gerekmekte olup, bu durumu artı bir iş yükü, yorgunluk artışı, herhangi bir nedenle okula gelmeyen öğretmen yerine boş dersi doldurmak olarak nitelermekte ve bu görevin öğretmenin yerine getirmesi gereken bir görev olmadığını ifade etmektedirler (Özer, D. Ö. & Üstün, A. 2022. s.1171-1172). Yapılan görüşmelerde öğretmenler nöbet esnasında oluşan tüm olumsuzluklardan sorumlu tutulduklarını, sıklıkla motivasyon kaybı yaşadıklarını, nöbet öncesi ve esnasında gergin olduklarını bu sebeple performans kaybına uğradıklarını ifade etmektedirler. Öğretmen her toplum için öğrenme unsurudur, değerlendirme yapan, disiplini sağlaması gereken, güvenilir kişidir. Öğrenci için danışmandır. Bir ülkenin geleceği öğretmenlerdir. Toplumun her kademesinde eğitim hizmeti sunan bireyleri yetiştirenler her zaman öğretmenlerdir (Habacı, I ve arkadaşları. 2013. s. 265).

Öneriler

- Konu ile ilgili yapılan alan yazın taramasında okul güvenliği ile ilgili çalışmalara sıklıkla rastlanırken okul nöbetime nöbetçi öğretmenlik uygulaması ile ilgili yeterince çalışma yapılmadığı görülmüş bu sebeple araştırmacıların eğitimin

önemli bir parçası olan öğretmenlik mesleğinin çalışma alanlarından biri olan nöbet konusunun daha fazla ele alınması önerilmektedir.

- Nöbet görevinin pek çok meslek dalı araştırıldığında çalışanların yine kendi mesleklerini icra ettikleri bir uygulama olduğu görülmüştür. Örneğin hemşireler nöbet tuttuklarında nöbetlerinde yine hemşirelik görevini yerine getirdikleri, bunun dışında öğretmenler gibi bir alanı gözetleme, güvenlik sağlama, giriş çıkışları kontrol etmek gibi herhangi bir görevlerinin bulunmadığı bilinmektedir.
- “D – Nöbetçi “Hemşirenin Görev ve Yetkileri:”

“Madde 184 – Nöbetçi hemşire, nöbetçi tabibin emrinde, onun direktiflerine göre, çalışır. Nöbet tuttuğu servis ve hizmet yerlerinde hastaları muayeneye hazırlamak, tabibin lüzum göstereceği tedavileri usulüne uygun olarak uygulamak, kendisine düşen kayıtları yapmak, durumu ağırlaşan hastaları nöbetçi tabibe bildirmekle yükümlüdür.” (Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği). Bu sebeple öğretmen nöbeti, öğretmenliğin görev tanımı içerisinde bulunmamasına rağmen öğretmene verilen bir görev olduğu görülmektedir. Politika yapıcılar tarafından bu uygulamanın tekrar gözden geçirilmesi önerilmektedir.

Nöbetçi öğretmenlerin nöbet günlerinde derslere girdikleri bilinmektedir. Dersleri bitir bitmez teneffüs saatlerinde, öğle aralarında hemen nöbet yerlerine gitmeleri gerekmekte olup dinlenmek için hiçbir şekilde zaman bulamamaktadırlar. İnsani ihtiyaçlarını karşılayabilecek zaman bulamamaktadırlar. Bu uygulama öğretmenleri ruhsal ve fiziksel pek çok olumsuzluğa itmektedir. Bu sebeple nöbet uygulamasının gözden geçirilmesi önerilmektedir.

Nöbet görevi öğretmenlik mesleği ile bağdaşır bir görev türü değildir. Öğretmenlik bilgiyi öğretmek, öğrenciyi eğitmek iken nöbet görevi daha çok öğrenciye bekçilik etmek olarak görülmektedir. Bu sebeple bu görevin öğretmen dışında bir meslek gurubunca yapılmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- Aydoğan, İ. (2012). Okul binalarının özellikleri ve öğrenciler üzerine etkileri. Milli Eğitim Dergisi, 42(193), 29-43.
- Aydın, N. (2018). Nitel araştırma yöntemleri: Etnoloji. Uluslararası Beşeri ve Sosyal Bilimler İnceleme Dergisi, 2(2), 60-71.
- Ayyıldız, A., & Akın, U . (2016). Okul güvenliğinin sağlanmasında nöbetçi öğretmen uygulamasına ilişkin öğretmen görüşleri. International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic 13(3), 345-370
- Boztuğ, Ö., & Akyol, B. (2017). İlkokullarda yönetici ve öğretmen görüşlerine göre okul güvenliği (Aydın İli Efeler İlçesi Örneği). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4(1), 74-95.
- Çapar, M. C, & Ceylan, M. (2022). Durum çalışması ve olgubilim desenlerinin karşılaştırılması. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 22(Özel Sayı 2), 295-312.
- Göksoy, S., Emen, E., & Aksoy, C. (2013). Okullarda güvenlik sorunu. Milli Eğitim Dergisi, 43(200), 123-139.
- Habacı, I. Karataş, E. Adıgüzzelli, F. Ürker, A. & Atıcı, R. (2013). Öğretmenlerin güncel sorunları. Electronic Turkish Studies, 8(6).
- <https://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1935.pdf>
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>
- <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/3.5.85319.pdf>
- <https://sozluk.gov.tr/> (TDK, Haziran 2024)

- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Manevi temelli sosyal hizmet araştırmaları dergisi, 1(1), 62-80.
- Karakütük, K., Özbal, E. Ö., & Sağlam, A. (2017). Okul yönetiminde okul güvenliğini sağlamak için yapılan uygulamalar konusunda öğretmen ve okul müdürlerinin görüşleri. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13(3), 1214-1232.
- Oral, Ş., & Demir, F. (2019). Öğretmenlerin nöbet görevine ilişkin algıları. The Journal of Academic Social Science Studies, 6(47), 477-488.
- Özbilen, F. M., & Günay, G. (2017). İlköğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin okul nöbet görevine ilişkin görüşleri. Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi, (11), 141-157.
- Özer, D. Ö. & Üstün, A. (2022). Okullarda Nöbet Uygulaması Hakkında Öğretmen Görüşleri. Academic Social Resources Journal, 7(42), 1167-1173.
- Posluoğlu, F. (2014). Eğitim kurumlarında öğretmen ve idarecilerin okul güvenliği ile ilgili çözüm yollarını belirleyebilmek için çalışma (İstanbul ili-Kartal ilçesi örneği) (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Turhan, M., & Turan, M. (2012). Ortaöğretim kurumlarında güvenlik. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 1(1), 121-142.
- Yıldırım, İ., A. D., & Çiftçi, M. (2018). Ortaokul müdürlerine göre okul güvenliğine yönelik tehditler ve çözüm önerileri. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20(2), 135-156.